

Frjálsi lífeyrissjóðurinn

Ársreikningur

2012

Frjálsi lífeyrissjóðurinn
Borgartúni 19
105 Reykjavík
kt. 600978-0129

Frjálsi lífeyrissjóðurinn

Ársreikningur

2012

Efnisyfirlit

Áritun óháðra endurskoðenda	2
Skýrsla stjórnar	3-5
Yfirlit um breytingu á hreinni eign til greiðslu lífeyris	6
Efnahagsreikningur	7
Yfirlit um sjóðstreymi	8
Skýringar	9-18
Sérgreind yfirlit deilda	19-21
Kennitölur	22-27
Sundurliðanir á verðbréfum	28-30
Fjárfestingarstefna Frjálsa lífeyrissjóðsins 2012 (útdráttur)	31

Áritun óháðra endurskoðenda

Til stjórnar og sjóðfélaga Frjálsa lífeyrissjóðsins

Við höfum endurskoðað meðfylgjandi ársreikning Frjálsa lífeyrissjóðsins fyrir árið 2012. Ársreikningurinn hefur að geyma skýrslu stjórnar, yfirlit um breytingu á hreinni eign til greiðslu lífeyris, efnahagsreikning, yfirlit um sjóðstreymi, upplýsingar um mikilvægar reikningsskilaaðferðir og aðrar skýringar.

Ábyrgð stjórnar og framkvæmdastjóra á ársreikningnum

Stjórn og framkvæmdastjóri eru ábyrgir fyrir gerð og framsetningu ársreikningsins í samræmi við lög og reglur um ársreikninga lífeyrissjóða. Stjórn og framkvæmdastjóri eru einnig ábyrgir fyrir því innra eftirliti sem nauðsynlegt er varðandi gerð og framsetningu ársreiknings, þannig að hann sé í meginatriðum án verulegra annmarka, hvort sem er vegna sviksemi eða mistaka.

Ábyrgð endurskoðenda

Ábyrgð okkar felst í því álitum sem við látum í ljós á ársreikningnum á grundvelli endurskoðunarinnar. Endurskoðað var í samræmi við alþjóðlega endurskoðunarstaðla. Samkvæmt þeim ber okkur að fara eftir settum siðareglum, skipuleggja og haga endurskoðuninni þannig að nægjanleg víska fáiast um að ársreikningurinn sé án verulegra annmarka.

Endurskoðun felur í sér aðgerðir til staðfestingar á fjárhæðum og skýringum í ársreikningnum. Val endurskoðunaraðgerða byggir á faglegu mati endurskoðandans, meðal annars á þeirri hættu að verulegir annmarkar séu á ársreikningnum, hvort sem er af völdum sviksemi eða mistaka. Við áhættumatið er tekið tillit til þess innra eftirlits lífeyrissjóðsins sem varðar gerð og framsetningu ársreikningsins, til þess að skipuleggja viðeigandi endurskoðunaraðgerðir, en ekki til þess að gefa álit á virkni innra eftirlits fyrirtækisins. Endurskoðun felur einnig í sér mat á þeim reikningsskilaaðferðum og matsaðferðum sem stjórnendur nota við gerð ársreikningsins sem og mat á framsetningu hans í heild.

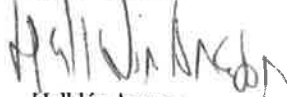
Við teljum að við endurskoðunina höfum við aflað nægilegra og viðeigandi gagna til að byggja álit okkar á

Álit

Það er álit okkar að ársreikningurinn gefi glögga mynd af breytingu á hreinni eign lífeyrissjóðsins á árinu 2012, efnahag hans 31. desember 2012 og breytingu á handbæru fé á árinu 2012 í samræmi við lög og reglur um ársreikninga lífeyrissjóða.

Kópavogur, 20. mars 2013

Deloitte ehf.

Halldór Arason

endurskoðandi

Guðmundur Ásgeirsson

endurskoðandi

Skýrsla stjórnar

Frjálsi lífeyrissjóðurinn var stofnaður árið 1978 og starfar samkvæmt leyfi frá Fjármálaráðuneytinu samkvæmt 52. gr. laga nr. 129/1997, um skyldutryggingu lífeyrisréttinda og starfsemi lífeyrissjóða. Sjóðurinn starfaði eingöngu sem séreignarsjóður til 1. júlí 1999 þegar sjóðurinn stofnaði tryggingadeild.

Sjóðfélagar, ávöxtun og eignir

Í lok árs 2012 voru sjóðfélagar 45.926 og fjölgaði þeim um 3.202 en heildarfjöldi sjóðfélaga sem greiddi iðgjöld í sjóðinn á árinu var 17.336 og fjölgaði þeim um 1.818 sem er ánægjuleg þróun í ljósi þess að ekki er skylduaðild að sjóðnum. Hrein eign sjóðsins nam 116.668 milljónum króna. Sjóðfélögum hefur frá ársbyrjun 2008 boðist að velja milli fjögurra fjárfestingaleiða séreignadeildar sem eru með mismunandi fjárfestingarstefnu, áhættu og ávöxtun. Yfirlit um helstu þætti einstakra leiða er sem hér segir:

	Frjálsi 1	Frjálsi 2	Frjálsi 3	Frjálsi Áhætta	Trygginga- deild
Nafnávöxtun	14,1%	8,8%	5,4%	9,8%	10,5%
Raunávöxtun	9,2%	4,1%	0,9%	5,0%	5,7%
Hrein eign í milljónum króna	65.676	5.501	16.326	18	29.147
Fjöldi sjóðfélaga/rétthafa	37.936	2.953	7.203	23	35.133
Fjöldi sem greitt hefur í sjóðinn á árinu	11.461	1.199	4.551	15	14.162
Meðalfjöldi sjóðfélaga sem greiddi í sjóðinn á árinu	8.060	857	3.238	9	9.826
Fjöldi lífeyrisþega	815	203	564	0	810
Markhópur	Yngri en 55 ára	Eldri en 55 ára	Lífeyris- þegar	Áhættu- sæknir	Allir
Fjárfestingarstefna 2012:					
Skuldabréf	65%	85%	75%	60%	80%
Innlend hlutabréf	8%	3%	0%	13%	5%
Erlend hlutabréf	25%	6%	0%	25%	8%
Sérhæfðar fjárfestingar	2%	1%	0%	2%	2%
Bankainnstæður	0%	5%	25%	0%	5%
	100%	100%	100%	100%	100%

Frjálsi lífeyrissjóðurinn er rekinn af Arion banka og sjá starfsmenn bankans um rekstur sjóðsins. Stjórnarmenn í aðalstjórn eru sjö talsins, þrír skipaðir af rekstraraðila og tveir kosnir af sjóðfélögum á ársfundi sjóðsins.

Ávöxtun sjóðsins

Ávöxtun Frjálsa lífeyrissjóðsins var góð á árinu 2012 m.v. markaðsaðstæður og allar fjárfestingarleiðir skiluðu jákvæðri ávöxtun á árinu. Munur á ávöxtun leiða skýrist að miklu leyti af mismunandi fjárfestingarstefnu en eftir því sem meira var fjárfest í hlutabréfum var ávöxtun hærrí vegna mikillar hækkunar á þeim. Frjálsi 1 skilaði 14,1% nafnávöxtun og 9,2% raunávöxtun sem er hæsta ávöxtun leiðarinnar frá árinu 2006. Af fjárfestingarleiðum sjóðsins hefur þó Frjálsi 3 skilað hæstu meðalávöxtun sl. 5 ár eða 12,4% nafnávöxtun og 4,7% raunávöxtun

Á árinu hækkaði úrvalsvísitala innlendra hlutabréfa um 14% og heimsvísitala hlutabréfa (MSCI World Index) hækkaði um 18%. Ávöxtun var lægri á skuldabréfum en var almennt jákvæð.

Skýrsla stjórnar

Tryggingafræðileg staða

Hlutfall heildareigna á móti heildarskuldbindingum tryggingadeildar sjóðsins var í lok árs neikvætt um 0,3% sem er innan þeirra marka sem lög mæla fyrir um og ber sjóðnum því ekki skylda til að lækka réttindi sjóðfélaga. Hlutfall heildareigna á móti áunnum skuldbindingum var neikvætt um 1,6%.

Á árinu 2012 voru gefnar út nýjar töflur um lífslíkur sem gera ráð fyrir lengri meðalævi en áður og hækkuðu þar með skuldbindingar sjóðsins um 1,5% og höfðu neikvæð áhrif á tryggingafræðilega stöðu. Þess má geta að ef nýjar töflur um lífslíkur hefðu ekki tekið gildi hefði sjóðurinn verið með jákvæða tryggingafræðilega stöðu.

Stjórnarlaun, umsýsluþóknun og aðrar þóknanir

Heildarstjórnarlaun á árinu 2012 námu 9,2 milljónum króna og umsýsluþóknun til rekstraradila nam 349,7 milljónum króna. Þóknun endurskoðunarnefndar nam 1,2 milljónum króna og þóknun til endurskoðenda nam 6,5 milljónum króna.

Nýr rekstrarsamningur

Eins og greint var frá í síðasta ársreikningi skrifaði stjórn sjóðsins og Arion banki undir nýjan rekstrarsamning í ferbrúar 2012 sem kveður á um áframhaldandi rekstur og eignastýringu sjóðsins hjá Arion banka. Stjórn hafði látið gera ítarlega úttekt á mögulegu rekstrarformi sjóðsins til framtíðar. Mat stjórnar var að hagsmunum sjóðsins væri best gætt með því að halda áfram samstarfi við Arion banka um rekstur sjóðsins.

Arion banki tók við rekstri sjóðsins eftir fall Kaupþings 2008. Eins og margoft hefur komið fram kom sjóðurinn betur út úr bankahruninu en flestir aðrir lífeyrissjóðir sem einnig má sjá í skýrslu úttektarnefndar lífeyrissjóða sem kom út í febrúar 2012. Þeir lykilstarfsmenn sem komu að rekstri og eignastýringu sjóðsins fyrir bankahrun starfa nú við það sama hjá Arion banka.

Ljóst er að efla þarf eignastýringu lífeyrissjóða og auknar kröfur hafa verið gerðar til áhættustýringar og innra eftirlits. Fyrir Frjálsa lífeyrissjóðinn er það gríðarlegur styrkur að hafa öflugan banka á bak við sig í þeim breytingum sem eru framundan.

Lægri umsýsluþóknun

Í nýja rekstrarsamningnum var samið um lægri umsýsluþóknun sjóðsins til bankans fyrir rekstur og eignastýringu. Þóknunin í eldri samningi var árangurstengd og var á bilinu 0,29%-0,59% af hreinni eign sjóðsins háð ávöxtun m.v. viðmiðunarvísitölur sjóðsins. Í nýja samningnum var fallið frá árangurstengingu og er þóknunin tvískipt. Sjóðurinn greiðir árlega þóknun sem nemur 170 milljónum króna á ári sem uppfæriskostnaði launavísitölu og árlega umsýsluþóknun sem nemur 0,16% af hreinni eign sjóðsins. Með þessu fyrirkomulagi er stefnt á að hlutfallslegur kostnaður sjóðsins lækki eftir því sem sjóðurinn stækkar. Á árinu lækkaði umsýsluþóknun um 10 milljónir króna frá árinu áður þrátt fyrir að sjóðurinn hafði stækkað. Þóknunin nam 0,32% af meðalstöðu hreinnar eignar sjóðsins en þóknunin var 0,39% árið áður.

Áhættustefna

Á árinu 2012 tóku í gildi leiðbeinandi tilmæli Fjármálefntirlitsins um áhættustýringu samtryggingardeilda lífeyrissjóða. Tilmælin kveða m.a. á um að lífeyrissjóðir móti áhættustefnu og að gefnar verði út áhættuskýrslur sem kynntar eru fyrir stjórn. Stjórn sjóðsins samþykkti áhættustefnu í nóvember 2012 en í henni er fjallað um áhættuþætti í rekstri sjóðsins. Fjármálaeftirlitið hefur nú endurgert tilmælin þannig að þau taka nú einnig til vörsluadila lífeyrissparnaðar, þ.m.t. til séreignardeildar Frjálsa lífeyrissjóðsins.

Uppgjör gjaldmiðlasamninga við slitastjórn Kaupþings

Í nóvember 2012 samdi Frjálsi lífeyrissjóðurinn ásamt fleiri lífeyrissjóðum við slitastjórn Kaupþings um uppgjör á gjaldmiðlasamningum. Samningarnir voru gerðir upp með skuldajöfnun skuldabréfa útgefnum af Kaupþingi banka hf. sem voru í eigu sjóðsins og með greiðslum í evrum. Greiðslur vegna uppgjörins áttu sér stað á 1. ársfjórðungi 2013 en áhrif uppgjörins koma fram í þessum ársreikningi. Uppgjörið felur í sér tekjufærslu fyrir sjóðinn á árinu 2012 að fjárhæð 1.547 milljónir króna sem skýrist af því að niðurstaða samninganna er mun hagstæðari en gert hafði verið ráð fyrir í reikningsskilum sjóðsins.

Skýrsla stjórnar

Sérstakt gjald lífeyrissjóða í ríkissjóð

Í ársreikningi sjóðsins árið 2011 var í fyrsta sinn gjaldfært í tryggingadeild sjóðsins sérstakt gjald í ríkissjóð að fjárhæð 15,7 milljónir króna sem sett var á með lagasetningu til að fjármagna hlutdeild lífeyrissjóða í fjármögnun á sérstökum vaxtabótum. Gjaldið var fyrirframgreiðsla upp í álagningu opinberra gjalda 2012 og nam 0,0814% af hreinni eign tryggingadeildar til greiðslu lífeyris á árslok 2010. Endanlegt gjald sjóðsins nam 19,1 milljónum króna og var það sem upp á vantar að fjárhæð 3,4 milljónir króna greitt á árinu.

Lífeyrissjóðir mótmæltu harðlega skattlagningunni sem leiddi til þeirrar niðurstöðu á árinu að stjórnvöld felldu brott ákvæði laga sem fólu í sér aðra sambærilega skattlagningu vegna ársins 2012. Hins vegar fá sjóðirnir ekki endurgreiddan þann skatt sem var greiddur vegna ársins 2011 eins og vonast hafði verið eftir.

Enn auknar heimildir til útgreiðslu séreignarsparnaðar

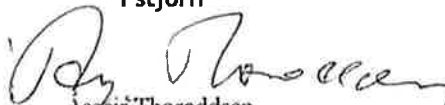
Þann 1. janúar 2013 tóku gildi ný lög sem auka enn á heimildir sjóðfélaga til að fá greitt út séreignarsparnað. Útgreiðslufjárhæðin sem heimilt er að fá greidda út er óbreytt, 6,25 milljónir króna en hún dreifist á jafnar mánaðarlegar greiðslur. Ekki er gert ráð fyrir að þetta leiði til þess að útgreiðslur séreignadeildar hækki ef tekið er mið af útgreiðslum síðasta árs. Frjálsi lífeyrissjóðurinn hefur ekki átt í erfiðleikum með að mæta þessu útlæði þar sem gæði og seljanleiki eignasafnsins er mikill.

Greiðslur til VIRK - Starfsendurhæfingarsjóð

Ný lög tóku gildi á 3. ársfjórðungi ársins 2012 um atvinnutengda starfsendurhæfingu og starfsemi starfsendurhæfingarsjóða. Samkvæmt lögnum skulu lífeyrissjóðir inna af hendi sérstakt gjald til starfsendurhæfingarsjóðs vegna sjóðfélaga sem nemur sömu fjárhæð og greidd hefur verið til þess sama starfsendurhæfingarsjóðs af atvinnurekendum sem greiða til sjóðsins. Atvinnurekendur skulu greiða 0,13% af ídgjaldsstofni sjálfra sín og launamanna er starfa hjá þeim. Á árinu greiddi tryggingadeild sjóðsins í fyrsta sinn gjald til VIRK – starfsendurhæfingarsjóðs og nam heildarfjárhæðin um 13 milljónum króna.

Reykjavík, 20. mars 2013

Í stjórn

Asgeir Thoroddsen
stjórnarformaður

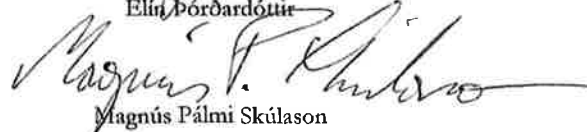

Asdís Eva Hannesdóttir

Elías Jónatansson

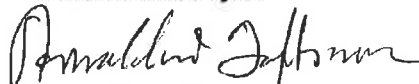

Jónmundur Guðmarsson

Bjarnar S. Ingimarsson

Elín Þórðardóttir

Magnús Pálmi Skúlason

Framkvæmdastjóri

Arnaldur Loftsson

Yfirlit um breytingu á hreinni eign til greiðslu lífeyris fyrir árið 2012

	Skýr.	2012	2011
Iðgjöld			
Iðgjöld sjóðfélaga		2.562.765	2.365.193
Iðgjöld launagreiðenda		5.176.903	4.413.402
Réttindaflutningur og endurgreiðslur		75.303	23.232
Sérstök aukaframlög		98.130	70.231
	9-10	<u>7.913.101</u>	<u>6.872.058</u>
Lífeyrir			
Lífeyrir	11	(2.680.319)	(3.590.697)
Annar beinn kostnaður vegna örorkulífeyris	12	(15.963)	(2.259)
		<u>(2.696.282)</u>	<u>(3.592.956)</u>
Fjárfestingartekjur			
Tekjur (gjöld) af eignarhlutum	13	953.413	(141.372)
Vaxtatekjur og gengismunur	14	11.216.100	9.826.144
Breytingar á niðurfærslu	22	(8.752)	128.847
		<u>12.160.761</u>	<u>9.813.619</u>
Fjárfestingargjöld			
Skrifstofu- og stjórnunarkostnaður		(142.310)	(144.526)
Önnur fjárfestingargjöld		(142.310)	(144.526)
	15	<u>(284.620)</u>	<u>(289.053)</u>
Rekstrarkostnaður			
Skrifstofu- og stjórnunarkostnaður	15-17	(136.885)	(135.977)
Sérstakt gjald á lífeyrissjóði	18	(3.376)	(15.727)
		<u>(140.261)</u>	<u>(151.704)</u>
Hækkun á hreinni eign á árinu	19	16.952.699	12.651.965
Hrein eign frá fyrra ári		99.715.434	87.063.469
Hrein eign til greiðslu lífeyris		<u>116.668.133</u>	<u>99.715.434</u>

Efnahagsreikningur 31. desember 2012

	Skýr.	2012	2011
Fjárfestingar			
Verðbréf með breytilegum tekjum	20	44.050.366	35.617.108
Verðbréf með föstum tekjum	21	65.598.294	60.185.649
Veðlán	24	1.616.391	1.517.484
Verðtryggð innlán		2.500.049	2.228.455
Aðrar fjárfestingar	25	14.788	40.855
		<u>113.779.888</u>	<u>99.589.551</u>
Kröfur			
Kröfur á launagreiðendur		619.740	434.328
Aðrar kröfur	26	87.592	66.040
		<u>707.332</u>	<u>500.368</u>
Aðrar eignir			
Sjóður og veltiinnlán		3.005.127	1.808.768
		<u>117.492.347</u>	<u>101.898.687</u>
Skuldbindingar			
Gjaldmiðlasamningar	28	0	(1.727.444)
Viðskiptaskuldir			
Aðrar skuldir	27	(824.214)	(455.809)
		<u>(824.214)</u>	<u>(2.183.253)</u>
Hrein eign til greiðslu lífeyris			
		<u>116.668.133</u>	<u>99.715.434</u>

Yfirlit um sjóðstreymi 2012

	Skýr.	2012	2011
Inngreiðslur			
Iðgjöld	9-10	7.913.101	6.872.058
Fjárfestingartekjur		498.483	486.113
Afborganir verðbréfa		4.114.949	3.842.880
Seld verðbréf með breytilegum tekjum		3.813.180	5.461.532
Seld verðbréf með föstum tekjum		2.314.427	5.504.397
Seldar aðrar fjárfestingar		26.067	0
		<u>18.680.207</u>	<u>22.166.980</u>
Útgreiðslur			
Lífeyrir	11	2.696.282	3.590.697
Fjárfestingargjöld	15	284.621	289.053
Rekstrarkostnaður	15-18	140.261	153.961
Skammtímalíðir, breyting		(161.442)	260.988
		<u>2.959.722</u>	<u>4.294.699</u>
Ráðstöfunarfé til kaupa á verðbréfum og annarri fjárfestingu		<u>15.720.485</u>	<u>17.872.281</u>
Kaup á verðbréfum og önnur fjárfesting			
Keypt verðbréf með breytilegum tekjum		6.743.094	5.667.810
Keypt verðbréf með föstum tekjum		7.255.882	11.592.035
Ný veðlán og útlán		253.556	346.270
Keyptar aðrar fjárfestingar		0	26.067
Hækkun á bankainnstæðum		271.594	188.578
		<u>14.524.126</u>	<u>17.820.760</u>
Hækkun/(lækkun) á sjóði og veltiinnlánum		1.196.359	51.521
Sjóður og veltiinnlán í ársbyrjun		<u>1.808.768</u>	<u>1.757.247</u>
Sjóður og veltiinnlán í árslok		<u>3.005.127</u>	<u>1.808.768</u>

Skýringar

Reikningsskilaaðferðir

1. Grundvöllur reikningsskilanna

Ársreikningur Frjálsa lífeyrissjóðsins fyrir árið 2012 er gerður í samræmi við lög nr. 3/2006 um ársreikninga, lög nr. 129/1997 um skyldutryggingu lífeyrisréttinda og starfsemi lífeyrissjóða og reglur Fjármálefutirlitsins nr. 55/2000 um ársreikninga lífeyrissjóða. Í öllum meginatriðum er beitt sömu reikningsskilaaðferðum og árið áður. Ársreikningurinn er gerður í íslenskum krónum. Frjálsi lífeyrissjóðurinn skiptist í fjórar séreignadeildir, eina tryggingadeild og eina sameiginlega deild sem tekur við iðgjöldum frá launagreiðendum. Sameiginlega deildin ráðstafar iðgjöldum á deildir sjóðsins í samræmi við samninga sjóðfélaga. Samanburðarfjárhæðir vegna ársins 2011 hafa breyst lítillega frá ársreikningi 2011, þar sem sameiginleg deild lífeyrissjóðsins er nú með í heildarfjárhæðum.

2. Mat og ákvarðanir

Við gerð ársreiknings þurfa stjórnendur, í samræmi við lög um ársreikninga, að taka ákvarðanir, meta og draga ályktanir sem hafa áhrif á eignir og skuldir á reikningsskiladegi, upplýsingar í skýringum og tekjur og gjöld. Við mat og ályktanir er byggt á reynslu og ýmsum öðrum þáttum sem taldir eru viðeigandi og mynda grundvöll þeirra ákvarðana sem teknar eru um bókfært verð eigna og skulda sem ekki liggur fyrir með öðrum hætti. Breytingar á reikningshaldslegu mati eru færðar á því tímabili sem þær eiga sér stað.

3. Erlendir gjaldmiðlar

Viðskipti í erlendum gjaldmiðlum eru færð á gildandi gengi þess dags sem viðskiptin fara fram. Peningalegar eignir og skuldir í erlendum gjaldmiðlum eru færðar miðað við gengi í árslok. Gengismunur sem myndast er færður meðal fjárfestingartekna. Kaupgengi Reuters og árslokagengi var eftirfarandi:

	Mynt	Meðalgengi ársins		Árslokagengi	
		2012	2011	31.12.2012	31.12.2011
E vra.....	EUR	160,71	161,23	168,69	158,59
Bandaríkjadóllar.....	USD	124,76	115,72	127,71	121,87
Japanskt jen.....	JPY	1,56	1,45	1,48	1,58
Svissneskur franki.....	CHF	133,11	130,92	139,49	130,40
Sterlingspund.....	GBP	197,72	185,55	207,56	189,73
Sænsk króna.....	SEK	18,43	17,83	19,61	17,75
Dönsk króna.....	DKK	21,55	21,61	22,57	21,30

4. Áhættustjórnun

Engir framvirkir gjaldeyrisskiptasamningar, valréttir eða afleiðusamningar eru í gildi hjá sjóðnum. Sjá nánar í skýringu 28.

5.

Frjálsi 1, Frjálsi 2 og Frjálsi 3, Frjálsi Áhætta:

Skráð verðbréf með breytilegum tekjum, skráð verðbréf með föstum tekjum og hlutdeildarskírteini eru færð til eignar á markaðsverði í árslok. Óskráð verðbréf með föstum tekjum eru færð til eignar miðað við upphaflega kaupkröfu. Önnur óskráð verðbréf eru færð til eignar á upphaflegu kostnaðarverði eða áætluðu markaðsverði í árslok, hvort sem lægra er.

Tryggingadeild:

Verðbréf eru metin með sama hætti og í leiðum Frjálsa 1 til 3 og Frjálsa Áhættu hér að ofan, að því undanskildu að frá ársbyrjun 2006 hafa öll verðbréf með föstum tekjum verið færð til eignar miðað við upphaflega kaupkröfu.

Skýringar

6. Skráning tekna

Undir tekjur af eignarhlutum fellur arður af hlutabréfum, söluhagnaður og óinnleystur gengismunur af hlutabréfum, bæði vegna breytinga á gengi bréfanna og gengi íslensku krónunnar.

Undir vaxtatekjur og gengismun falla vaxtatekjur af verðbréfum með föstum tekjum, veðlánnum, auk vaxtatekna af iðgjöldum og bankainnstæðum. Þá fellur undir þennan lið gengismunur af verðbréfum með föstum tekjum í erlendum gjaldmiðlum og breytingar á gengi innlendra og erlendra hlutdeildarskírteina.

7. Rekstrarkostnaður

Rekstrarkostnaði sjóðsins er skipt á fjárfestingargjöld og rekstrarkostnað eftir því hvort um er að ræða kostnað við eignasýslu eða annan rekstur sjóðsins.

8. Skuldbindingar

Skuldbindingar eru færðar upp í efnahagsreikningi ef líklegt þykir að sjóðurinn verði fyrir fjárhagslegum útgjöldum í framtíðinni vegna tiltekins atburðar eða viðskipta og hægt er að meta fjárhæð hennar með áreiðanlegum hætti.

Iðgjöld

9. Í ársreikningi sjóðsins eru iðgjöld færð til tekna í yfirliti um breytingu á hreinni eign til greiðslu lífeyris þegar bæði greiðslur og skilagreinar hafa borist sjóðnum. Iðgjöld sjóðfélaga eru greidd inn á sameiginlegan iðgjaldareikning Frjálsa lífeyrissjóðsins óháð því í hvaða deild sjóðfélagar eru. Daglegt uppgjör fer fram á milli iðgjaldareikningsins og deilda sjóðsins sem felur í sér að greiðslur eru millifærðar af iðgjaldareikningi yfir á bankareikninga viðkomandi deilda í samræmi við samninga sjóðfélaga. Í árslok 2012 er staðan á iðgjaldareikningi sjóðsins um 483,2 milljónir króna.

Í tryggingadeild sjóðsins hafa iðgjöld vegna ársins 2012 eða eldri tímabila, sem voru greidd og/eða skráð eftir að uppgjörstímabilinu lauk, verið bókfærð að fjárhæð 295 milljónir króna. Einnig eru iðgjöld tryggingadeildar áætluð vegna skilagreina sem hafa borist en hafa ekki verið greiddar þegar uppgjörstímabilinu lauk. Í árslok 2012 eru áætluð iðgjöld tryggingadeildar vegna ógreiddra skilagreina 325 milljónir króna.

Samanburðartölur vegna 2011 eru ekki fyrirleggjandi vegna breyttrar aðferðarfræði við upptöku nýs lífeyriskerfis á árinu 2012.

10. Iðgjöld greinast þannig:

	2012	2011
Lágmarksiðgjöld	6.392.779	5.332.688
Viðbótariðgjöld	1.346.889	1.445.907
Réttindaflutningur og endurgreiðslur	75.303	23.232
Sérstök aukaframlög	98.130	70.231
	<u>7.913.101</u>	<u>6.872.058</u>

Skýringar

Lífeyrir

11. Lífeyrir greinist þannig:

	2012	2011
Ellilífeyrir	1.327.693	1.201.403
Barnalífeyrir	10.705	9.441
Makalífeyrir	24.826	24.405
Örorkulífeyrir	162.900	143.977
Fyrirframgreiðsla séreignaspamaðar	1.055.934	2.103.388
Annar lífeyrir	98.261	108.083
	<u>2.680.319</u>	<u>3.590.697</u>

	Frjálsi 1	Frjálsi 2	Frjálsi 3	Frjálsi Áhætta	Trygginga- deild	Samtals 2012
Ellilífeyrir	543.764	107.450	575.310	0	101.169	1.327.693
Barnalífeyrir	0	0	0	0	10.705	10.705
Makalífeyrir	0	0	0	0	24.826	24.826
Örorkulífeyrir	7.086	241	4.797	0	150.776	162.900
Fyrirframgreiðsla séreignaspamaðar	820.120	54.169	181.639	6	0	1.055.934
Annar lífeyrir	48.175	2.692	47.394	0	0	98.261
	<u>1.419.145</u>	<u>164.552</u>	<u>809.140</u>	<u>6</u>	<u>287.476</u>	<u>2.680.319</u>

12. Kostnaður vegna örorkulífeyris greinist þannig :

	2012	2011
Kostnaður vegna örorkumats	2.879	2.259
VIRK - Starfsendurhæfingarsjóður	13.084	0
	<u>15.963</u>	<u>2.259</u>

Samkvæmt lögum nr. 60/2012 um atvinnutengda starfsendurhæfingu og starfsemi starfsendurhæfingarsjóða skulu lífeyrissjóðir inna af hendi sérstakt gjald til starfsendurhæfingarsjóðs vegna sjóðfélaga sem nemur sömu fjárhæð og greidd hefur verið til þess sama starfsendurhæfingarsjóðs af atvinnurekendum sem greiða til sjóðsins. Atvinnurekendur skulu greiða til starfsendurhæfingarsjóðs 0,13% af iðgjaldsstofni sjálfra sín og launamanna er starfa hjá þeim. Undir liðnum VIRK- starfsendurhæfingarsjóður undir Lífeyrir í Breytingu á hreinni eign til greiðslu lífeyris kemur fram gjald Frjálsa lífeyrissjóðsins til VIRK- Starfsendurhæfingarsjóðs sem var reiknað af iðgjaldsstofni október til og með desember 2012 en ákvæðið um greiðslu lífeyrissjóða tók gildi á 3. ársfjórðungi 2012.

Skýringar

Fjárfestingartekjur

13. Tekjur (gjöld) af eignarhlutum greinist þannig:

	2012	2011
Gengismunur af hlutabréfum	922.695	(287.555)
Arður af hlutabréfum	30.718	146.183
	<u>953.413</u>	<u>(141.372)</u>

14. Vaxtatekjur og gengismunur greinist þannig:

	2012	2011
Skuldabréf og hlutdeildarskírteini	10.909.627	9.528.039
Vaxtatekjur vegna iðgjalda	42.860	47.716
Bankainnstæður	267.998	255.289
Viðskiptakostnaður	(4.385)	(4.900)
	<u>11.216.100</u>	<u>9.826.144</u>

	Frjálsi 1	Frjálsi 2	Frjálsi 3	Frjálsi Áhætta	Trygginga- deild	Samtals 2012
Skuldabréf og hlutdeildarskírteini	7.335.363	384.093	638.431	1.964	2.549.776	10.909.627
Vaxtatekjur vegna iðgjalda	22.472	1.841	3.855	78	14.614	42.860
Bankainnstæður	43.227	2.906	158.879	16	62.970	267.998
Viðskiptakostnaður	(1.973)	(307)	(888)	(16)	(1.201)	(4.385)
	<u>7.399.089</u>	<u>388.533</u>	<u>800.277</u>	<u>2.042</u>	<u>2.626.159</u>	<u>11.216.100</u>

Fjárfestingargjöld og rektrarkostnaður

15. Þóknun til rekstraraðila fyrir umsjón og starfsrækslu sjóðsins á árinu nam 379,5 milljónum króna og er hún í samræmi við rekstrarsamning þar um. Umsýsluþóknun nam 349,7 milljónum króna og vörsluþóknun 29,8 milljónum króna. Þóknunin er gjaldfærð á meðal fjárfestingargjalda 284,6 milljónir króna og meðal rektrarkostnaðar 94,9 milljónir króna.

Skýringar

16. Stjórnarlaun fyrir árið 2012 sundurliðast með eftirfarandi hætti:

	2012	2011
Ásgeir Thoroddsen	2.160	1.754
Ásdís Eva Hannesdóttir	1.080	878
Bjarnar S. Ingimarsson	1.080	878
Eliás Jónatansson	1.080	878
Elin Þórðardóttir	1.080	878
Jónmundur Guðmarsson	1.080	878
Magnús Pálmi Skúlason	1.080	637
Haukur F. Leósson	0	239
Anna Sigríður Halldórsdóttir	173	75
Guðmundur Freyr Sveinsson	173	75
Andrea Róbertsdóttir	98	0
Bjarni Kristjánsson	74	75
Örn Gústafsson	74	75
	<u>9.232</u>	<u>7.320</u>

Þóknun til meðlima endurskoðunarnefndar á árinu nam alls 1.200 þúsundum króna.

17. Þóknarir til endurskoðenda á árinu 2012 sundurliðast með eftirfarandi hætti (með vsk.):

	2012	2011
Endurskoðun ársreiknings	3.152	2.331
Könnun árshlutareikninga	3.140	2.970
Önnur þjónusta og útlagður kostnaður	243	623
	<u>6.535</u>	<u>5.924</u>

18. Sérstakt gjald í ríkissjóð var sett á með lagasetningu 2011 til að fjármagna hlutdeild lífeyrissjóða í fjármögnun á sérstökum vaxtabótum sem fram komu í viljayfirlýsingu stjórnvalda, fjármálafyrirtækja og lífeyrissjóða frá 3. desember 2011. Gjaldið nam 0,0814% af hreinni eign tryggingardeildar til greiðslu lífeyris í árslok 2011 eða 19,1 milljónir króna og kom fram í álagningu opinberra gjalda 2012. Í ársreikningi 2011 var fyrirframgreiðsla að fjárhæð 15,7 milljónir króna gjaldfærð í fyrsta sinn. Í ársreikningi 2012 er það sem upp á vantar að fjárhæð 3,4 milljónir króna gjaldfært. Sérstakt gjald á lífeyrissjóði var afnumið vegna ársins 2012.

Skýringar

19. Breytingar á inneign sjóðfélaga greinast þannig á árinu:

	2012	2011
Iðgjöld	7.913.101	6.872.058
Greiddur lífeyrir	(2.696.282)	(3.592.956)
Fjárfestingartekjur - gjöld	11.735.880	9.372.862
	<u>16.952.699</u>	<u>12.651.964</u>

	Frjálsi 1	Frjálsi 2	Frjálsi 3	Frjálsi Áhætta	Trygginga- deild	Samtals 2012
Iðgjöld	2.293.955	693.485	1.564.309	3.119	3.358.233	7.913.101
Greiddur lífeyrir	(1.419.145)	(164.552)	(809.140)	(6)	(303.439)	(2.696.282)
Fjárfestingartekjur - gjöld	7.880.768	403.422	825.319	2.137	2.624.234	11.735.880
	<u>8.755.578</u>	<u>932.355</u>	<u>1.580.488</u>	<u>5.250</u>	<u>5.679.028</u>	<u>16.952.699</u>

Fjárfestingar

20. Verðbréf með breytilegum tekjum greinast þannig:

	2012	2011
Skráð innlend hlutabréf	815.910	162.567
Óskráð innlend hlutabréf	2.997.397	1.620.327
Skráð erlend hlutabréf	324.547	347.011
Óskráð erlend hlutabréf	7	40.569
Innlend hlutdeildarskírteini	19.507.598	16.077.975
Erlend hlutdeildarskírteini	20.404.907	17.368.659
	<u>44.050.366</u>	<u>35.617.108</u>

	Frjálsi 1	Frjálsi 2	Frjálsi 3	Frjálsi Áhætta	Trygginga- deild	Samtals 31.12.2012
Skráð innlend hlutabréf	676.165	22.905	1.210	482	115.148	815.910
Óskráð innlend hlutabréf	2.148.353	114.868	3.220	764	730.192	2.997.397
Skráð erlend hlutabréf	231.812	15.258	0	163	77.314	324.547
Óskráð erlend hlutabréf	7	0	0	0	0	7
Innlend hlutdeildarskírteini	12.984.595	1.386.107	1.368.477	4.158	3.764.261	19.507.598
Erlend hlutdeildarskírteini	17.877.982	418.272	0	1.621	2.107.032	20.404.907
	<u>33.918.914</u>	<u>1.957.410</u>	<u>1.372.907</u>	<u>7.188</u>	<u>6.793.947</u>	<u>44.050.366</u>

Skýringar

21. Verðbréf með föstum tekjum greinast þannig:

	2012	2011
Skuldabréf með ríkisábyrgð	54.815.262	52.941.411
Skuldabréf með ábyrgð fjármálastofnana	1.832.460	984.147
Skuldabréf með ábyrgð sveitarfélaga	396.866	509.313
Skuldabréf fyrirtækja	8.503.859	5.684.803
Önnur skuldabréf	49.847	65.975
	<u>65.598.294</u>	<u>60.185.649</u>

	Frjálsi 1	Frjálsi 2	Frjálsi 3	Frjálsi Áhætta	Trygginga- deild	Samtals 31.12.2012
Skuldabréf með ríkisábyrgð	23.826.062	2.912.505	10.630.671	17.530	17.428.494	54.815.262
Skuldabréf með ábyrgð fjármálastofnana	944.773	103.321	404.076	0	380.290	1.832.460
Skuldabréf með ábyrgð sveitarfélaga	118.891	17.556	28.855	48	231.516	396.866
Skuldabréf fyrirtækja	4.375.002	405.211	1.277.949	607	2.445.090	8.503.859
Önnur skuldabréf	19.665	2.000	11.410	0	16.772	49.847
	<u>29.284.393</u>	<u>3.440.593</u>	<u>12.352.961</u>	<u>18.185</u>	<u>20.502.162</u>	<u>65.598.294</u>

Verðbréf með föstum tekjum eru metin á áætluðu markaðsverði í Frjálsa 1, Frjálsa 2, Frjálsa 3 og Frjálsa Áhættu, en á kaupkröfu í Tryggingadeild. Bókfært verð og verð samkvæmt upphaflegri kaupkröfu sundurliðast þannig:

	2012	2011
Samkvæmt upphaflegri kaupkröfu	60.893.425	54.987.415
Samkvæmt ársreikningi	65.598.294	60.185.649
	<u>(4.704.869)</u>	<u>(5.198.234)</u>

	Frjálsi 1	Frjálsi 2	Frjálsi 3	Frjálsi Áhætta	Trygginga- deild	Samtals 31.12.2012
Samkvæmt upphaflegri kaupkröfu	25.800.488	3.047.309	11.527.344	16.122	20.502.162	60.893.425
Samkvæmt ársreikningi	29.284.393	3.440.593	12.352.961	18.185	20.502.162	65.598.294
	<u>(3.483.905)</u>	<u>(393.284)</u>	<u>(825.617)</u>	<u>(2.063)</u>	<u>0</u>	<u>(4.704.869)</u>

Áætlað markaðsverð verðbréfa með föstum tekjum í tryggingadeild, var 23.341 milljónir króna í lok ársins, samanborið við 20.502 milljónir króna sé miðað við upphaflega kaupkröfu eða 2.839 milljónum króna hærra. Í ársbyrjun var áætlað markaðsverð verðbréfa með föstum tekjum í tryggingadeild 2.755 milljónir króna hærra en ef miðað er við upphaflega kaupkröfu.

Skýringar

22. Breytingar á varúðarniðurfærslu og endanlegum afskriftum ársins leiða til þess að gjaldfærðar eru 8,7 milljónir króna í yfirliti um breytingu á hreinni eign til greiðslu lífeyris 2012. Samsvarandi fjárhæð 2011 var til tekna 128,8 milljónir króna.

23. Skipting erlendra eigna eftir gjaldmiðlum:

	2012	2011
Bandaríkjadollar	53,5%	54,3%
Japanskt jen	6,2%	6,2%
Dönsk króna	1,4%	1,8%
Evra	37,6%	36,8%
Aðrar myntir	1,3%	1,0%
	<u>100,0%</u>	<u>100,0%</u>

24. Veitt lán gegn veði í fasteignum:

	2012	2011
Sjóðfélagar	1.673.991	1.564.403
Aðrir aðilar	27.473	32.949
Varúðarniðurfærsla í upphafi árs	(79.753)	(63.351)
Varúðarniðurfærsla á árinu	(5.320)	(16.517)
	<u>1.616.391</u>	<u>1.517.484</u>

	Frjálsi 1	Frjálsi 2	Frjálsi 3	Trygginga- deild	Samtals 31.12.2012
Sjóðfélagar	1.492.432	0	10.068	171.491	1.673.991
Aðrir aðilar	18.318	3.649	0	5.506	27.473
Varúðarniðurfærsla í upphafi árs	(78.242)	(452)	0	(1.059)	(79.753)
Varúðarniðurfærsla á árinu	2.704	270	(503)	(7.791)	(5.320)
	<u>1.435.212</u>	<u>3.467</u>	<u>9.565</u>	<u>168.147</u>	<u>1.616.391</u>

25. Aðrar fjárfestingar:

	2012	2011
Fasteign í Bolungarvík	14.788	14.788
Fasteign í Hafnarfirði	0	26.067
	<u>14.788</u>	<u>40.855</u>

	Fasteigna- mat	Vátrygginga- mat	Áætlað söluverð	Bólkfært verð 31.12.2012
Fasteign í Bolungarvík	20.317	114.633	8.500	14.788
	<u>20.317</u>	<u>114.633</u>	<u>8.500</u>	<u>14.788</u>

Frjálsi lífeyrissjóðurinn seldi fasteignina í Hafnarfirði á árinu 2012 og í Bolungarvík á 1. ársfjórðungi 2013.

Skýringar

26. Aðrar kröfur greinast þannig:

	2012	2011
Áfallnir vextir	35.510	16.642
Viðskiptakröfur	51.933	48.948
Aðrar kröfur	149	450
	<u>87.592</u>	<u>66.040</u>

27. Aðrar skuldir

	2012	2011
Óbókuð greidd iðgjöld	414.973	196.033
Ógreiddur lífeyrir, laun og launatengd gjöld	150.349	211.031
Skuld vegna uppgjors gjaldmiðlasamninga	178.836	0
Ógreiddur umsýslukostnaður	60.271	32.023
Ógreitt til VIRK - Starfsendurhæfingarsjóðs	17.988	0
Ógreitt sérstakt gjald á lífeyrissjóði	0	15.727
Aðrar viðskiptaskuldir	1.797	995
	<u>824.214</u>	<u>455.809</u>

Önnur mál

28. Frjálsi lífeyrissjóðurinn var með óuppperða gjaldmiðlasamninga við Kaupþing hf. í lok árs 2011. Samið var um uppgjör á gjaldmiðlasamningunum í nóvember 2012. Samningarnir voru gerðir upp með skuldajöfnun skuldabréfa útgefnum af Kaupþingi hf. sem voru í eigu sjóðsins og með greiðslum í evrum. Greiðslur vegna uppgjorsins áttu sér stað á 1. ársfjórðungi 2013 en áhrif uppgjorsins koma fram í þessum ársreikningi. Uppgjörið felur í sér tekjufærslu fyrir sjóðinn á árinu 2012 að fjárhæð 1.549 milljónir króna sem færð er til tekna meðal vaxtatekna og gengismunar í yfirliti um breytingu á hreinni eigin til greiðslu lífeyris.

Breyting á virði gjaldmiðlasamninga vegna uppgjörssamnings:

	Frjálsi 1	Frjálsi 2	Frjálsi Áhætta	Trygginga- deild	Samtals
Bókfært virði gjaldmiðlasamninga 31.12.2011*	1.342.874	28.044	110	356.416	1.727.444
Bókfært virði gjaldmiðlasamninga við uppgjör *	149.221	1.600	12	28.003	178.836
Afkoma framvirkra samninga	<u>1.193.653</u>	<u>26.444</u>	<u>98</u>	<u>328.413</u>	<u>1.548.608</u>

* að teknu tilliti til skuldajafnaðar skuldabréfa útgefnum af Kaupþingi hf.

Skýringar

29. Lífeyrissjóðurinn hefur skuldbundið sig til þátttöku í framtaks- og fasteignasjóðum fyrir fjárhæð sem getur numið 7.409 milljónum króna m.v. myntgengi í árslok 2012. Sjóðurinn hefur þegar fjárfest fyrir 67% af skuldbindingunum. Eftirstöðvarnar, um 2.400 milljónir króna, koma til greiðslu á næstu þremur til fjórum árum í samræmi við fjárfestingarumfang sjóðanna. Á móti koma endurgreiðslur frá sjóðunum þegar fjárfestingar eru seldar aftur. Um er að ræða sjóði í EUR, GBP og ISK.

Tryggingafræðileg úttekt

30. Samkvæmt tryggingafræðilegum útreikningi nam lífeyrisskuldbinding tryggingadeildar Frjálsa lífeyrissjóðsins 78.725 milljónum króna í árslok 2012 miðað við 3,5% ársvexti og að teknu tilliti til áætlaðs kostnaðar við rekstur sjóðsins. Endurmetin hrein eign deildarinnar í árslok 2012 var 78.483 milljónir króna eða 243 milljónum lægri eða -0,3%. Lífeyrisskuldbinding tryggingardeildar sjóðsins í árslok 2012 greinist þannig:

	Áfallin skuldbinding	Framtíðar- skuldbinding	Samtals 31.12.2012	Samtals 31.12.2011
Eignir:				
Hrein eign til greiðslu lífeyris	29.146.767	0	29.146.767	23.467.739
Endurmat verðbréfa miðað við 3,5% vexti	775.000	0	775.000	920.500
Lækkun vegna fjárfestingagjalda	(770.200)	0	(770.200)	(707.900)
Núvirði framtíðariðgjalda	0	49.331.000	49.331.000	36.448.900
	<u>29.151.567</u>	<u>49.331.000</u>	<u>78.482.567</u>	<u>60.129.239</u>
Skuldbindingar:				
Ellilífeyrir	21.521.400	33.975.800	55.497.200	42.011.100
Örorkulífeyrir	5.914.200	11.016.300	16.930.500	13.183.800
Makalífeyrir	1.925.200	2.915.300	4.840.500	3.862.500
Barnalífeyrir	62.100	582.900	645.000	521.200
Rekstrarkostnaður	187.800	624.400	812.200	771.800
	<u>29.610.700</u>	<u>49.114.700</u>	<u>78.725.400</u>	<u>60.350.400</u>
Eignir umfram skuldbindingar	(459.133)	216.300	(242.833)	(221.161)
Í hlutfalli af skuldbindingum	(1,6%)	0,4%	(0,3%)	(0,4%)

Deildaskipt yfirlit - Yfirlit um breytingu á hreinni eign til greiðslu lífeyris fyrir árið 2012

	Skýr.	Frjálsi 1	Frjálsi 2	Frjálsi 3	Frjálsi Áhætta	Trygginga- deild	Sameiginleg deild	Samtals 2012	Samtals 2011
Iðgjöld									
Iðgjöld sjóðfélaga		1.027.871	110.096	356.380	1.245	1.067.173	0	2.562.765	2.365.193
Iðgjöld launagreiðenda		2.040.925	209.740	737.093	2.093	2.187.052	0	5.176.903	4.413.402
Réttindaflutningur og endurgreiðslur		(774.841)	373.649	470.836	(219)	5.878	0	75.303	23.232
Sérstök aukaframlög		0	0	0	0	98.130	0	98.130	70.231
	9-10	<u>2.293.955</u>	<u>693.485</u>	<u>1.564.309</u>	<u>3.119</u>	<u>3.358.233</u>	<u>0</u>	<u>7.913.101</u>	<u>6.872.058</u>
Lífeyrir									
Lífeyrir	11	(1.419.145)	(164.552)	(809.140)	(6)	(287.476)	0	(2.680.319)	(3.590.697)
Annar beinn kostnaður vegna örorkulífeyris	12	0	0	0	0	(15.963)	0	(15.963)	(2.259)
		<u>(1.419.145)</u>	<u>(164.552)</u>	<u>(809.140)</u>	<u>(6)</u>	<u>(303.439)</u>	<u>0</u>	<u>(2.696.282)</u>	<u>(3.592.956)</u>
Fjárfestingartekjur									
Tekjur (gjöld) af eignarhlutum	13	703.859	36.738	95.449	184	117.183	0	953.413	(141.372)
Vaxtatekjur og gengismunur	14	7.399.089	388.533	800.277	2.042	2.626.159	0	11.216.100	9.826.144
Breytingar á niðurfærslu	22	12.519	(1.849)	(8.570)	0	(10.852)	0	(8.752)	128.847
		<u>8.115.467</u>	<u>423.422</u>	<u>887.156</u>	<u>2.226</u>	<u>2.732.490</u>	<u>0</u>	<u>12.160.761</u>	<u>9.813.619</u>
Fjárfestingargjöld									
Skrifstofu- og stjórnunarkostnaður		(79.064)	(6.784)	(21.025)	(30)	(35.407)	0	(142.310)	(144.526)
Önnur fjárfestingargjöld		(79.064)	(6.784)	(21.025)	(30)	(35.407)	0	(142.310)	(144.526)
	15	<u>(158.128)</u>	<u>(13.568)</u>	<u>(42.050)</u>	<u>(60)</u>	<u>(70.814)</u>	<u>0</u>	<u>(284.620)</u>	<u>(289.053)</u>
Rekstrarkostnaður									
Skrifstofu- og stjórnunarkostnaður	15-17	(76.571)	(6.432)	(19.787)	(29)	(34.066)	0	(136.885)	(135.977)
Sérstakt gjald á lífeyrissjóði	18	0	0	0	0	(3.376)	0	(3.376)	(15.727)
		<u>(76.571)</u>	<u>(6.432)</u>	<u>(19.787)</u>	<u>(29)</u>	<u>(37.442)</u>	<u>0</u>	<u>(140.261)</u>	<u>(151.704)</u>
Hækkun á hreinni eign á árinu	19	8.755.578	932.355	1.580.488	5.250	5.679.028	0	16.952.699	12.651.965
Hrein eign frá fyrra ári		56.920.793	4.568.700	14.737.406	20.796	23.467.739	0	99.715.434	87.063.469
		<u>65.676.371</u>	<u>5.501.055</u>	<u>16.317.894</u>	<u>26.046</u>	<u>29.146.767</u>	<u>0</u>	<u>116.668.133</u>	<u>99.715.434</u>

Deildaskipt yfirlit - Efnahagsreikningur 31. desember 2012

	Skýr.	Frjálsi 1	Frjálsi 2	Frjálsi 3	Frjálsi Áhætta	Trygginga- deild	Sameiginleg deild	Samtals 2012	Samtals 2011
Fjárfestingar									
Verðbréf með breytilegum tekjum	20	33.918.914	1.957.410	1.372.907	7.188	6.793.947	0	44.050.366	35.617.108
Verðbréf með föstum tekjum	21	29.284.393	3.440.593	12.352.961	18.185	20.502.162	0	65.598.294	60.185.649
Veðlán	24	1.435.212	3.467	9.565	0	168.147	0	1.616.391	1.517.484
Verðtryggð innlán		0	0	2.500.049	0	0	0	2.500.049	2.228.455
Aðrar fjárfestingar	25	0	0	0	0	14.788	0	14.788	40.855
		<u>64.638.519</u>	<u>5.401.470</u>	<u>16.235.482</u>	<u>25.373</u>	<u>27.479.044</u>	<u>0</u>	<u>113.779.888</u>	<u>99.589.551</u>
Kröfur									
Kröfur á launagreiðendur		0	0	0	0	619.606	134	619.740	434.328
Aðrar kröfur	26	49.854	3.033	6.645	15	27.906	139	87.592	66.040
		<u>49.854</u>	<u>3.033</u>	<u>6.645</u>	<u>15</u>	<u>647.512</u>	<u>273</u>	<u>707.332</u>	<u>500.368</u>
Aðrar eignir									
Sjóður og veltinnlán		1.171.345	101.038	84.394	683	1.074.417	573.250	3.005.127	1.808.768
Eignir samtals		<u>65.859.718</u>	<u>5.505.541</u>	<u>16.326.521</u>	<u>26.071</u>	<u>29.200.973</u>	<u>573.523</u>	<u>117.492.347</u>	<u>101.898.687</u>
Skuldbindingar									
Gjaldmiðlasamningar	28	0	0	0	0	0	0	0	(1.727.444)
Viðskiptaskuldir									
Aðrar skuldir	27	(183.347)	(4.486)	(8.627)	(25)	(54.206)	(573.523)	(824.214)	(455.809)
Skuldir samtals		<u>(183.347)</u>	<u>(4.486)</u>	<u>(8.627)</u>	<u>(25)</u>	<u>(54.206)</u>	<u>(573.523)</u>	<u>(824.214)</u>	<u>(2.183.253)</u>
Hrein eign til greiðslu lífeyris		<u>65.676.371</u>	<u>5.501.055</u>	<u>16.317.894</u>	<u>26.046</u>	<u>29.146.767</u>	<u>0</u>	<u>116.668.133</u>	<u>99.715.434</u>

Deildaskipt yfirlit - Yfirlit um sjóðstreymi 2012

	Skýr.	Frjálsi 1	Frjálsi 2	Frjálsi 3	Frjálsi Áhætta	Trygginga- deild	Sameiginleg deild	Samtals 2012	Samtals 2011
Inngreiðslur									
Iðgjöld	9-10	2.293.955	693.485	1.564.309	3.119	3.358.233	0	7.913.101	6.872.058
Fjárfestingartekjur		204.121	10.652	179.188	126	104.396	0	498.483	486.113
Afborganir verðbréfa		1.838.871	211.881	940.198	1.058	1.122.941	0	4.114.949	3.842.880
Seld verðbréf með breytilegum tekjum		2.898.398	129.738	102.574	1.175	681.295	0	3.813.180	5.461.532
Seld verðbréf með föstum tekjum		1.529.100	40.729	461.335	(12)	283.275	0	2.314.427	5.504.397
Keyptar aðrar fjárfestingar		26.067	0	0	0	0	0	26.067	0
		<u>8.790.512</u>	<u>1.086.486</u>	<u>3.247.604</u>	<u>5.466</u>	<u>5.550.140</u>	<u>0</u>	<u>18.680.207</u>	<u>22.166.980</u>
Útgreiðslur									
Lífeyrir	11	1.419.145	164.552	809.139	6	303.440	0	2.696.282	3.590.697
Fjárfestingargjöld	15	158.129	13.568	42.050	60	70.814	0	284.621	289.053
Rekstrarkostnaður	15-18	76.571	6.432	19.787	29	37.442	0	140.261	153.961
Skammtímalíðir, breyting		(147.601)	1.747	22.713	393	549.613	(588.307)	(161.442)	260.988
		<u>1.506.243</u>	<u>186.299</u>	<u>893.689</u>	<u>488</u>	<u>961.309</u>	<u>(588.307)</u>	<u>2.959.722</u>	<u>4.294.699</u>
Ráðstöfunarfé til kaupa á verðbréfum og annari fjárfestingu		<u>7.284.268</u>	<u>900.186</u>	<u>2.353.915</u>	<u>4.978</u>	<u>4.588.831</u>	<u>588.307</u>	<u>15.720.485</u>	<u>17.872.281</u>
Kaup á verðbréfum og önnur fjárfesting									
Keypt verðbréf með breytilegum tekjum		4.208.864	336.136	385.106	2.902	1.810.086	0	6.743.094	5.667.810
Keypt verðbréf með föstum tekjum		2.498.339	527.118	1.688.845	2.056	2.539.524	0	7.255.882	11.592.035
Ný veðlán og útlán		86.254	0	10.037	0	157.265	0	253.556	346.270
Aðrar fjárfestingar		0	0	0	0	0	0	0	26.067
Hækkun á bankainnstæðum		0	0	271.594	0	0	0	271.594	188.578
		<u>6.793.457</u>	<u>863.254</u>	<u>2.355.582</u>	<u>4.958</u>	<u>4.506.875</u>	<u>0</u>	<u>14.524.126</u>	<u>17.820.760</u>
Hækkun/(lækkun) á sjóði og veltiinnlánnum		490.811	36.932	(1.667)	20	81.956	588.307	1.196.359	51.521
Sjóður og veltiinnlán í ársbyrjun		680.534	64.106	86.061	663	992.461	(15.057)	1.808.768	1.757.247
Sjóður og veltiinnlán í árslok		<u>1.171.345</u>	<u>101.038</u>	<u>84.394</u>	<u>683</u>	<u>1.074.417</u>	<u>573.250</u>	<u>3.005.127</u>	<u>1.808.768</u>

Kennitölur Frjálsa lífeyrissjóðsins

	2012	2011	2010	2009	2008
Fjöldi					
Meðalfjöldi greiðandi sjóðfélaga	12.478	10.815	10.024	9.501	10.605
Heildarfjöldi sjóðfélaga	45.926	42.724	40.632	38.448	37.841
Fjöldi lífeyrisþega	2.015	1.812	1.849	2.529	1.611
Fjöldi lífeyrisþega - fyrirframgreiðsla séreignasparnaðar.....	1.217	2.088	2.279	3.111	0
Meðalfjöldi lífeyrisþega	1.717	1.904	2.065	2.249	862
Hlutfallsleg skipting lífeyris					
Ellilífeyrir.....	49,5%	33,5%	42,2%	55,8%	80,9%
Barnalífeyrir.....	0,4%	0,3%	0,4%	0,2%	0,5%
Makalífeyrir.....	0,9%	0,7%	1,0%	0,5%	1,2%
Örorkulífeyrir.....	6,1%	4,0%	5,5%	3,8%	7,4%
Fyrirframgreiðsla séreignasparnaðar.....	39,4%	58,5%	46,6%	33,6%	0,0%
Annar lífeyrir.....	3,7%	3,0%	4,3%	6,1%	10,0%
	<u>100,0%</u>	<u>100,0%</u>	<u>100,0%</u>	<u>100,0%</u>	<u>100,0%</u>

Kennitölur Frjálsa 1

	2012	2011	2010	2009	2008
Ávöxtun					
Nafnávöxtun.....	14,1%	9,5%	8,1%	15,4%	(4,9%)
Meðaltal nafnávöxtunar síðustu 5 ára.....	8,2%	5,8%	7,3%	8,8%	8,5%
Hrein raunávöxtun.....	9,2%	4,0%	5,4%	6,2%	(18,2%)
Meðaltal hreinnar raunávöxtunar síðustu 5 ára.....	0,8%	(1,7%)	(0,6%)	0,4%	1,1%
Hlutfallsleg skipting fjárfestinga					
Verðbréf með breytilegum tekjum, skráð.....	47,0%	44,3%	49,2%	53,7%	55,3%
Verðbréf með föstum tekjum, skráð.....	38,5%	43,4%	43,3%	35,3%	41,2%
Verðbréf með breytilegum tekjum, óskráð.....	5,5%	4,5%	2,6%	4,4%	0,2%
Verðbréf með föstum tekjum, óskráð.....	6,8%	5,1%	2,6%	4,4%	1,3%
Veðlán.....	2,2%	2,6%	2,3%	2,2%	2,0%
Fasteign.....	0,0%	0,1%	0,0%	0,0%	0,0%
	<u>100,0%</u>	<u>100,0%</u>	<u>100,0%</u>	<u>100,0%</u>	<u>100,0%</u>
Hlutfallsleg skipting fjárfestinga eftir gjaldmiðlum					
Eignir í íslenskum krónum.....	69,5%	70,4%	69,4%	62,0%	67,9%
Eignir í erlendum gjaldmiðlum.....	30,5%	29,6%	30,6%	38,0%	32,1%
	<u>100,0%</u>	<u>100,0%</u>	<u>100,0%</u>	<u>100,0%</u>	<u>100,0%</u>
Fjöldi					
Meðalfjöldi greiðandi sjóðfélaga	8.060	7.442	7.220	7.119	8.809
Heildarfjöldi sjóðfélaga	37.936	36.333	35.436	33.969	34.800
Fjöldi lífeyrisþega	815	663	698	1.319	798
Fjöldi lífeyrisþega - fyrirframgreiðsla séreignaspamaðar.....	985	1.685	1.875	2.722	0
Meðalfjöldi lífeyrisþega	580	326	309	2.476	520
Hlutfallsleg skipting lífeyris					
Ellilífeyrir.....	38,3%	19,8%	28,6%	42,3%	85,1%
Barnalífeyrir.....	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Makalífeyrir.....	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Örorkulífeyrir.....	0,5%	0,4%	0,8%	1,0%	2,0%
Fyrirframgreiddur séreignaspamaður.....	57,8%	77,1%	67,0%	50,8%	0,0%
Annar lífeyrir.....	3,4%	2,7%	3,6%	5,9%	12,9%
	<u>100,0%</u>	<u>100,0%</u>	<u>100,0%</u>	<u>100,0%</u>	<u>100,0%</u>

Kennitölur Frjálsa 2

	2012	2011	2010	2009	2008
Ávöxtun					
Nafnávöxtun.....	8,8%	12,5%	9,4%	9,4%	12,3%
Meðaltal nafnávöxtunar síðustu 5 ára.....	10,5%	9,7%	9,4%	9,1%	10,1%
Hrein raunávöxtun.....	4,1%	6,9%	6,6%	0,7%	(3,5%)
Meðaltal hreinnar raunávöxtunar síðustu 5 ára.....	2,9%	1,9%	1,3%	0,8%	2,6%
Hlutfallsleg skipting fjárfestinga					
Verðbréf með breytilegum tekjum, skráð.....	32,8%	31,3%	35,5%	33,7%	36,5%
Verðbréf með föstum tekjum, skráð.....	56,2%	59,8%	59,2%	59,1%	63,3%
Verðbréf með breytilegum tekjum, óskráð.....	3,5%	3,3%	2,4%	3,3%	0,0%
Verðbréf með föstum tekjum, óskráð.....	7,5%	5,4%	3,0%	3,9%	0,2%
Veðlán.....	0,1%	0,2%	0,0%	0,0%	0,0%
	<u>100,1%</u>	<u>100,0%</u>	<u>100,0%</u>	<u>100,0%</u>	<u>100,0%</u>
Hlutfallsleg skipting fjárfestinga eftir gjaldmiðlum					
Eignir í íslenskum krónum.....	90,2%	90,0%	90,1%	86,3%	88,8%
Eignir í erlendum gjaldmiðlum.....	9,8%	10,1%	9,9%	13,7%	11,2%
	<u>100,0%</u>	<u>100,0%</u>	<u>100,0%</u>	<u>100,0%</u>	<u>100,0%</u>
Fjöldi					
Meðalfjöldi greiðandi sjóðfélaga	857	727	630	591	649
Heildarfjöldi sjóðfélaga	2.953	2.527	2.307	2.066	2.139
Fjöldi lífeyrisþega	203	162	185	377	220
Fjöldi lífeyrisþega - fyrirframgreiðsla séreignaspamaðar.....	59	82	96	81	0
Meðalfjöldi lífeyrisþega	85	67	67	315	141
Hlutfallsleg skipting lífeyris					
Ellilífeyrir.....	65,3%	54,4%	64,4%	85,4%	95,0%
Bamalífeyrir.....	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Makalífeyrir.....	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Örorkulífeyrir.....	0,2%	0,0%	0,1%	0,0%	0,0%
Fyrirframgreiddur séreignaspamaður.....	32,9%	44,3%	31,1%	9,5%	0,0%
Annar lífeyrir.....	1,6%	1,3%	4,4%	5,1%	4,9%
	<u>100,0%</u>	<u>100,0%</u>	<u>100,0%</u>	<u>100,0%</u>	<u>100,0%</u>

Kennitölur Frjálsa 3

	2012	2011	2010	2009	2008
Ávöxtun					
Nafnávöxtun.....	5,4%	14,7%	8,8%	10,5%	23,6%
Meðaltal nafnávöxtunar síðustu 5 ára.....	12,5%	13,8%	12,4%	12,4%	12,3%
Hrein raunávöxtun.....	0,9%	9,0%	6,1%	1,7%	6,3%
Meðaltal hreinnar raunávöxtunar síðustu 5 ára.....	4,7%	5,7%	4,1%	3,8%	4,7%
Hlutfallsleg skipting fjárfestinga					
Verðbréf með breytilegum tekjum, skráð.....	8,4%	6,4%	11,2%	2,1%	20,1%
Verðbréf með föstum tekjum, skráð.....	68,2%	72,0%	69,3%	78,0%	50,2%
Verðbréf með breytilegum tekjum, óskráð.....	0,0%	0,0%	0,2%	0,0%	0,0%
Verðbréf með föstum tekjum, óskráð.....	7,9%	6,4%	3,2%	2,6%	0,1%
Veðlán.....	0,1%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Bankainnstæður.....	15,4%	15,2%	16,2%	17,4%	29,6%
	<u>100,0%</u>	<u>100,0%</u>	<u>100,0%</u>	<u>100,0%</u>	<u>100,0%</u>
Hlutfallsleg skipting fjárfestinga eftir gjaldmiðlum					
Eignir í íslenskum krónum.....	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%
Fjöldi					
Meðalfjöldi greiðandi sjóðfélaga	3.238	2.413	1.948	1.590	760
Heildarfjöldi sjóðfélaga	7.203	5.748	4.685	4.279	3.165
Fjöldi lífeyrisþega	564	546	545	789	450
Fjöldi lífeyrisþega - fyrirframgreiðsla séreignaspamaðar.....	217	416	384	445	0
Meðalfjöldi lífeyrisþega	355	325	307	853	310
Hlutfallsleg skipting lífeyris					
Ellilífeyrir.....	71,1%	55,1%	63,1%	73,0%	87,1%
Barnalífeyrir.....	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Makalífeyrir.....	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Örorkulífeyrir.....	0,6%	0,3%	0,9%	0,9%	0,8%
Fyrirframgreiddur séreignaspamaður.....	22,5%	40,1%	29,4%	18,5%	0,0%
Annar lífeyrir.....	5,9%	4,5%	6,6%	7,6%	12,1%
	<u>100,0%</u>	<u>100,0%</u>	<u>100,0%</u>	<u>100,0%</u>	<u>100,0%</u>

Kennitölur Frjálsa Áhættu

	2012	2011	2010	2009	2008
Ávöxtun					
Nafnávöxtun.....	9,8%	13,4%	10,3%	16,0%	(7,4%)
Meðaltal nafnávöxtunar síðustu 5 ára.....	8,1%	-	-	-	-
Hrein raunávöxtun.....	5,0%	7,7%	7,5%	6,8%	(20,4%)
Meðaltal hreinnar raunávöxtunar síðustu 5 ára.....	0,7%	-	-	-	-
Hlutfallsleg skipting fjárfestinga					
Verðbréf með breytilegum tekjum, skráð.....	25,3%	19,9%	25,8%	24,9%	46,5%
Verðbréf með föstum tekjum, skráð.....	69,3%	77,7%	74,2%	74,2%	51,0%
Verðbréf með breytilegum tekjum, óskráð.....	3,0%	2,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Verðbréf með föstum tekjum, óskráð.....	2,4%	0,4%	0,0%	0,9%	2,5%
	<u>100,0%</u>	<u>100,0%</u>	<u>100,0%</u>	<u>100,0%</u>	<u>100,0%</u>
Hlutfallsleg skipting fjárfestinga eftir gjaldmiðlum					
Eignir í íslenskum krónum.....	93,0%	92,4%	90,9%	86,7%	74,9%
Eignir í erlendum gjaldmiðlum.....	7,0%	7,6%	9,1%	13,3%	25,1%
	<u>100,0%</u>	<u>100,0%</u>	<u>100,0%</u>	<u>100,0%</u>	<u>100,0%</u>
Hlutfallsleg skipting lífeyris					
Ellilífeyrir.....	0,0%	-	-	-	-
Barnalífeyrir.....	0,0%	-	-	-	-
Makalífeyrir.....	0,0%	-	-	-	-
Örorkulífeyrir.....	0,0%	-	-	-	-
Fyrirframgreiddur séreignaspamaður.....	100,0%	-	-	-	-
Annar lífeyrir.....	0,0%	-	-	-	-
	<u>100,0%</u>	<u>0,0%</u>	<u>0,0%</u>	<u>0,0%</u>	<u>0,0%</u>
Fjöldi					
Meðalfjöldi greiðandi sjóðfélaga	9	9	9	11	7
Heildarfjöldi sjóðfélaga	23	22	23	23	18
Fjöldi lífeyrisþega	0	0	0	0	0
Fjöldi lífeyrisþega - fyrirframgreiðsla séreignaspamaðar.....	1	2	0	0	0
Meðalfjöldi lífeyrisþega	0	0	0	0	0

Kennitölur Tryggingadeild

	2012	2011	2010	2009	2008
Ávöxtun					
Nafnávöxtun.....	10,5%	9,0%	7,8%	9,3%	(7,6%)
Meðaltal nafnávöxtunar síðustu 5 ára.....	5,6%	4,2%	6,0%	7,6%	8,5%
Hrein raunávöxtun skv. formúlu FME.....	5,7%	3,6%	5,0%	0,6%	(20,6%)
Meðaltal hreinnar raunávöxtunar síðustu 5 ára.....	(1,7%)	(3,2%)	(1,8%)	(0,6%)	1,0%
Fjárhagsstaða skv. tryggingafræðilegri úttekt					
Hrein eign umfram heildar skuldbindingar.....	(0,3%)	(0,4%)	(4,8%)	(8,0%)	(4,8%)
Hrein eign umfram áfallnar skuldbindingar.....	(1,6%)	(3,4%)	(13,4%)	(21,7%)	(22,5%)
Hlutfallsleg skipting fjárfestinga					
Verðbréf með breytilegum tekjum, skráð.....	21,0%	18,6%	20,7%	29,8%	45,5%
Verðbréf með föstum tekjum, skráð.....	65,7%	71,0%	73,9%	63,2%	53,1%
Verðbréf með breytilegum tekjum, óskráð.....	3,8%	3,3%	2,0%	3,2%	0,3%
Verðbréf með föstum tekjum, óskráð.....	8,9%	7,0%	3,2%	3,6%	0,9%
Veðlán.....	0,6%	0,1%	0,1%	0,1%	0,2%
Fasteign.....	0,1%	0,1%	0,1%	0,1%	0,0%
	<u>100,1%</u>	<u>100,0%</u>	<u>100,0%</u>	<u>100,0%</u>	<u>100,0%</u>
Hlutfallsleg skipting fjárfestinga eftir gjaldmiðlum					
Eignir í íslenskum krónum.....	89,9%	89,2%	89,6%	75,0%	69,8%
Eignir í erlendum gjaldmiðlum.....	10,1%	10,8%	10,4%	25,0%	30,2%
	<u>100,0%</u>	<u>100,0%</u>	<u>100,0%</u>	<u>100,0%</u>	<u>100,0%</u>
Fjöldi					
Meðalfjöldi greiðandi sjóðfélaga	9.826	8.240	7.372	6.733	7.063
Heildarfjöldi sjóðfélaga	35.133	31.395	29.284	28.123	27.047
Fjöldi lífeyrisþega	748	719	674	584	467
Meðalfjöldi lífeyrisþega	651	625	565	502	407
Hlutfallsleg skipting lífeyris					
Ellilífeyrir.....	35,2%	35,1%	34,3%	26,4%	31,4%
Barnalífeyrir.....	3,7%	3,8%	3,9%	4,3%	4,0%
Makalífeyrir.....	8,6%	9,5%	10,5%	10,2%	10,0%
Örorkulífeyrir.....	52,5%	51,6%	51,3%	59,1%	54,6%
Annar lífeyrir.....	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
	<u>100,0%</u>	<u>100,0%</u>	<u>100,0%</u>	<u>100,0%</u>	<u>100,0%</u>

Sundurliðanir á verðbréfum

	Frjálsi 1	Frjálsi 2	Frjálsi 3	Frjálsi Áhætta	Trygginga- deild	Samtals 2012
Innlend hlutdeildarskírteini						
Stefnir - Ríkisverðbréfasjóður langur.....	3.710.020	436.050	128.501	0	1.073.906	5.348.477
Stefnir - Ríkisverðbréfasjóður millilangur.....	2.758.084	306.076	786.530	47	271.676	4.122.413
Stefnir - Ríkisskuldabréf verðtrygð.....	2.341.080	470.807	419.496	454	1.331.195	4.563.032
Stefnir - ÍS 15.....	2.157.176	68.905	0	1.788	398.184	2.626.053
Stefnir Ríkisvaxlasjóður.....	729	0	103	20	0	852
Stefnir - IS 5.....	1.806.786	59.157	0	1.412	337.883	2.205.238
Kaupþing Hávaxtasjóður.....	86.616	13.835	0	36	24.291	124.778
KB - Erlend skuldabréf.....	1.709	31	0	0	1.147	2.887
Stefnir - Íslenski athafnasjóðurinn I.....	122.395	4.220	0	145	21.102	147.862
Stefnir - Lausafjárjóður.....	0	27.026	33.847	256	304.877	366.006
	<u>12.984.595</u>	<u>1.386.107</u>	<u>1.368.477</u>	<u>4.158</u>	<u>3.764.261</u>	<u>19.507.598</u>

Erlend hlutdeildarskírteini

State Street N-America Enh. Fund.....	5.616.662	125.313	0	0	574.491	6.316.466
Findlay Park American SM COS.....	1.845.493	38.529	0	0	160.756	2.044.778
KMS BRIC.....	1.292.644	29.179	0	0	141.392	1.463.215
Montanaro Eur Sm. Comp. Fund.....	1.327.864	27.468	0	0	154.945	1.510.277
State Street Pacific Enhance Fund.....	1.294.006	25.701	0	0	111.725	1.431.432
Katla Fund Global Value.....	1.092.128	8.314	0	112	132.583	1.233.137
Fidelity European Mid Cap Fund.....	1.294.801	25.388	0	0	158.434	1.478.623
International Private Equity Fund II.....	848.555	29.260	0	0	146.302	1.024.117
JPMorgan Liq. Funds-EUR Govm.....	787.131	15.874	0	0	74.499	877.504
Ishares MSCI Australia Index.....	459.109	10.027	0	0	41.703	510.839
Alþjóða Fasteignasjóðurinn.....	454.910	33.239	0	0	105.892	594.041
JPMorgan Fleming USD Treasury Liq F.....	936.349	15.281	0	3	3.525	955.158
Stefnir Multi Strategy Fund.....	44.370	10.887	0	0	44.369	99.626
Stefnir Scandinavian Fund.....	197.321	9.421	0	0	38.283	245.025
JPMorgan Fleming USD Liq F.....	0	4.762	0	0	104.313	109.075
Uppspretta Icelandic Cap.Ven.....	7.231	365	0	0	1.331	8.927
Artemis MASTER SPV - USD shares.....	19.395	0	0	0	1.120	20.515
KMS Global Equity.....	36	0	0	1.506	41.329	42.871
JPMorgan Global Dynamic Fund.....	0	0	0	0	834	834
Arctic Ventures I.....	48	2	0	0	0	50
Fidelity European Growth Fund.....	0	23	0	0	0	23
JP Morgan Sterling Gilt Liquidity Fund A.....	199.964	4.358	0	0	23.426	227.748
Health holding	20.533	0	0	0	9.357	29.890
SSgA Euro Short Term Bond Fund.....	139.432	4.881	0	0	36.423	180.736
	<u>17.877.982</u>	<u>418.272</u>	<u>0</u>	<u>1.621</u>	<u>2.107.032</u>	<u>20.404.907</u>

Sundurliðanir á verðbréfum

	Frjálsi 1	Frjálsi 2	Frjálsi 3	Frjálsi Áhætta	Trygginga- deild	Samtals 2012
Verðbréf með föstum tekjum						
Íbúðabréf	22.397.908	2.649.303	8.071.993	16.190	15.932.621	49.068.015
Skuldabréf fyrirtækja	4.375.002	401.380	1.277.949	607	2.445.089	8.500.027
Óverðtryggð ríkisbréf	959.928	256.154	2.464.390	1.340	1.483.315	5.165.127
Skuldabréf fjármálastofnana	775.162	103.321	404.076	0	357.829	1.640.388
Skuldabréf sveitarfélaga	118.892	17.556	28.855	48	231.515	396.866
Önnur verðbréf útgáfa af Íbúðalánasjóði	316.398	6.601	6.798	0	11.498	341.295
Skuldabréf fjármálastofnana erlend	169.610	3.831	0	0	22.463	195.904
Verðtryggð ríkisbréf	107.062	447	87.490	0	1.059	196.058
Ríkisskuldabréf erlend	44.767	0	0	0	0	44.767
Valréttarbréf	15.000	2.000	0	0	3.000	20.000
Skuldabréf fjárfestingalánasjóða	4.664	0	11.410	0	13.773	29.847
	<u>29.284.393</u>	<u>3.440.593</u>	<u>12.352.961</u>	<u>18.185</u>	<u>20.502.162</u>	<u>65.598.294</u>
Íbúðabréf						
Íbúðabréf 04/1 3,75% 15.02.2024	2.638.943	989.895	7.664.732	4.185	131.742	11.429.497
Íbúðabréf 04/2 3,75% 15.04.2034	5.896.773	561.757	352.493	4.875	3.282.736	10.098.634
Íbúðabréf 04/3 3,75% 15.06.2044	13.862.192	1.097.651	30.829	7.130	12.518.143	27.515.945
Íbúðabréf 04/4 3,75% 15.09.2014	0	0	23.939	0	0	23.939
	<u>22.397.908</u>	<u>2.649.303</u>	<u>8.071.993</u>	<u>16.190</u>	<u>15.932.621</u>	<u>49.068.015</u>

Sundurliðanir á verðbréfum

	Frjálsi 1	Frjálsi 2	Frjálsi 3	Frjálsi Áhætta	Trygginga- deild	Samtals 2012
Skuldabréf fyrirtækja og fjármálastofnana og valréttarbréf						
Landsvirkjun 4,5% 2021	1.394.903	104.292	0	0	609.923	2.109.118
Landsnet hf. 09 1 - 5% 2034	464.916	50.262	138.218	0	269.655	923.051
Landsvirkjun 05 1 - 3,5% 2020	132.743	18.964	379.267	0	247.324	778.298
LFEST1 Borgartún 10 1 - 4,7% 2044	291.921	29.636	87.535	0	229.475	638.567
HS veitur hf. 08 1 - 5,3%	184.763	13.686	54.745	0	87.488	340.682
Spölur ehf. 05 1 - 3,75% 30.09.2018	172.319	0	89.906	0	27.042	289.267
RARIK ohf. 10 1 - 4,5%	143.988	11.999	83.993	0	79.140	319.120
Síminn hf. 06 1 - 6% 2.04.2014	144.040	15.277	37.101	0	32.736	229.154
Icelandair Group hf	150.582	20.534	47.912	0	95.880	314.908
OFAN VI 11 1 - 4,2% 7.12.41	108.807	11.004	34.824	49	63.599	218.283
OFAN SVÍV sjóður 4,8% 7.12.41	77.175	7.805	24.700	35	44.847	154.562
Landsvirkjun 98 1 - 4% 24.8.2013	0	0	39.047	0	0	39.047
Atvinnuhúsnæði	0	0	0	0	3.892	3.892
Exista Comp. Debt Agreement 31.12.2020	148	0	663	0	296	1.107
FAST-1 12 1 - 4,2%	75.164	6.226	0	0	33.881	115.271
Eik fasteignafélag hf. 12 01 - 4,3%	206.992	24.388	71.013	102	134.722	437.217
REG 1 fagfjárfestastjóður - 3,7%	549.257	64.612	189.025	307	360.271	1.163.472
SRE fjármögnun 2 - 4,2% 15.11.2037	151.246	12.379	0	62	68.137	231.824
SRE fjármögnun1 - 4,2% 15.11.2037	126.038	10.316	0	52	56.781	193.187
Skuldabréf fyrirtækja samtals	4.375.002	401.380	1.277.949	607	2.445.089	8.500.027
Íslandsbanki hf CBI 16-3,5%	198.375	44.083	187.354	0	104.746	534.558
Íslandsbanki hf CBI 24-3,45% 7.3.2024(2027) ...	164.156	21.888	0	0	105.313	291.357
Íslandsbanki hf CBI 19-2,84% 7.3.2019(2022) ...	0	0	73.678	0	0	73.678
Covered Bonds 3,75% 10.07.2048	222.131	15.603	0	0	50.343	288.077
ARION CBI 34 - 3,6%	107.794	21.559	43.118	0	83.730	256.201
Nordic Investment Bank-4,75% 01/08/17	0	0	99.926	0	0	99.926
Kaupth. Bank hf. Float 15.01.2010	91.887	0	0	0	0	91.887
Kaupth. Bank hf. Float 01.12.2009	53.065	3.831	0	0	15.229	72.125
Kaupthing Bank 5,75% 04.10.2011	55.873	0	0	0	0	55.873
Landsbanki 1 fl 1997 15.02.2022	26.061	0	0	0	13.698	39.759
Kaupthing Bank hf. Float 15.01.2010	24.660	0	0	0	7.232	31.892
Sparisjóður Kópavogs - 4,25% 15.05.2015	472	189	0	0	0	661
Sparisjóður Hafnarfjarðar - 5% 15.07.2011	298	0	0	0	0	298
Skuldabréf lánastofnana samtals	944.772	107.153	404.076	0	380.291	1.836.292
Íslandsbanki hf. ISB100411 - 0%	15.000	2.000	0	0	3.000	20.000
Valréttarbréf samtals	15.000	2.000	0	0	3.000	20.000
Skuldabréf fyrirtækja og fjármálastofnana og valréttarbréf samtals	5.334.774	510.533	1.682.025	607	2.828.381	10.356.319

Fjárfestingarstefna Frjálsa lífeyrissjóðsins 2013 (útdráttur)

Forsendur fjárfestingarstefnu

Eignir Frjálsa lífeyrissjóðsins skulu ávaxtaðar í samræmi við lög, einkum 36. gr. og 36. gr. a. laga nr. 129/1997 um skyldutryggingu lífeyrisréttinda og starfsemi lífeyrissjóða, 7. gr. samþykktu Frjálsa lífeyrissjóðsins og samkvæmt nánari reglum Fjármálaeftirlitsins. Frjálsi lífeyrissjóðurinn skiptist í fjórar fjárfestingarleiðir innan séreignardeildar annars vegar og tryggingadeild hins vegar.

Umfjöllun um réttindakerfi

Tryggingadeildin er með eina fjárfestingarleið og tekur við lágmarksiðgjöldum sbr. 2 gr. laga nr. 129/1997. Sjóðfélagar lífeyrissjóðsins eiga val um þrjár leiðir sem uppfylla skilyrði laga um lágmarkstryggingavernd. Í Frjálsu leiðinni er öll lágmarkstryggingarvernd tryggð úr tryggingadeild sjóðsins, en í Erfanlegu leiðinni er hluti réttinda veittur sem bundinn séreignarsparnaður þar sem útborgunum eru settar þrengri skorður en gildir um viðbótarsparnað. Almennur ellilífeyrisaldur er 70 ára, en sjóðfélagi er heimilt að flýta töku lágmarksréttinda um allt að 10 ár og fresta töku þeirra um allt að 5 ár. Í Tryggingaleiðinni rennur allt 12% lágmarksiðgjaldið í tryggingadeild, viðmiðunarellilífeyrisaldur er 67 ára og hægt er að flýta töku ellilífeyris um allt að 7 ár og fresta um allt að 5 ár. Íðgjöld til samtryggingadeildar eru 7,4% í Frjálsu leiðinni en 3,1% í Erfanlegu leiðinni. Lágmarksiðgjöld til sjóðsins eru 12% af iðgjaldsstofni.

Í séreignardeild eru fjórar mismunandi fjárfestingarleiðir sem taka við séreignarsparnaði. Fjárfestingarleiðirnar taka bæði við bundinni séreign og frjálsri séreign.

Í samræmi við það sem að ofan greinir skal skipting verðbréfaeigna Frjálsa lífeyrissjóðsins í grófum dráttum miðuð við þau eignamörk sem tilgreind eru hér í töflunni að neðan. Eignaskipting getur farið tímabundið út fyrir tilgreind mörk, m.a. vegna skyndilegra breytinga á markaðsgengi verðbréfa. Skal þá leitast við að lagfæra hlutföll í eignasamsetningu eins fljótt og mögulegt er.

Fjárfestingarstefna	Frjálsi Áhætta		Frjálsi 1		Frjálsi 2		Frjálsi 3		Tryggingadeild	
	Markmið	Vikmörk	Markmið	Vikmörk	Markmið	Vikmörk	Markmið	Vikmörk	Markmið	Vikmörk
Innlán í bönkum og sparissjóðum	0%	0%-25%	0%	0%-15%	0%	0%-15%	15%	0%-30%	0%	0%-15%
Ríkisvixlar, ríkisskuldabréf og skuldabréf með ábyrgð ríkissjóðs	46%	20%-100%	50%	30%-100%	70%	50%-100%	70%	50%-100%	70%	50%-100%
Skuldabréf bæjar- og sveitarfélaga	2%	0%-10%	4%	0%-10%	5%	0%-10%	5%	0%-10%	3%	0%-10%
Skuldabréf og vixlar banka, sparissjóða og annarra lánastofnana	2%	0%-10%	4%	0%-10%	5%	0%-10%	5%	0%-10%	2%	0%-10%
Fasteignaveðtryggð skuldabréf	0%	0%-5%	2%	0%-10%	0%	0%-5%	0%	0%-5%	0%	0%-5%
Hlutabréf	35%	0%-60%	30%	0%-55%	11%	0%-25%	0%	0%-1%	15%	0%-30%
Hlutir eða hlutdeildarskirt. annarra sjóða um sameiginl. fjárfest.	5%	0%-10%	5%	0%-10%	4%	0%-10%	0%	0%-1%	5%	0%-10%
Önnur verðbréf	10%	0%-40%	5%	0%-40%	5%	0%-30%	5%	0%-30%	5%	0%-40%
Fjárfesting í íbúðarhúsnæði	0%	0%-1%	0%	0%-1%	0%	0%-1%	0%	0%-1%	0%	0%-1%
Samtals	100%		100%		100%		100%		100%	
Hlutabréf	35%	0%-60%	30%	0%-55%	11%	0%-25%	0%	0%-1%	15%	0%-30%
Skráð innlend hlutabréf	20%	0%-40%	5%	0%-15%	3%	0%-10%	0%	0%-1%	5%	0%-15%
Óskráð innlend hlutabréf	5%	0%-15%	4%	0%-15%	3%	0%-10%	0%	0%-1%	4%	0%-15%
Erlend hlutabréf	10%	0%-60%	21%	0%-45%	5%	0%-20%	0%	0%-1%	6%	0%-20%
Önnur verðbréf	10%	0%-40%	5%	0%-40%	5%	0%-30%	5%	0%-30%	5%	0%-40%
Skuldabréf fyrirtækja	10%	0%-15%	5%	0%-15%	5%	0%-15%	5%	0%-15%	5%	0%-15%
Erlend skuldabréf	0%	0%-40%	0%	0%-40%	0%	0%-20%	0%	0%-1%	0%	0%-20%
Annað	0%	0%-15%	0%	0%-15%	0%	0%-15%	0%	0%-15%	0%	0%-15%

Fjárfestingarstefnan er endurskoðuð a.m.k. árlega og getur hún breyst skv. ákvörðun stjórnar að undangenginni tilkynningu til Fjármálaeftirlitsins.

Sundurliðanir

	Frjálsi 1	Frjálsi 2	Frjálsi 3	Frjálsi Aðbætta	Trygginga- deild	Sameiginleg deild	Samtals 2012	Samtals 2011
Skrifstofu- og stjórnunarkostnaður (fjárfestingargjöld)								
Umýslubóknun til Arion banka hf.....	197.486	16.661	50.925	73	84.558		349.702	360.084
Vörslubóknun til Arion verðbr.....	13.350	1.430	5.142	8	9.862		29.792	25.320
	210.836	18.091	56.067	80	94.420		379.494	385.404
	37,5%	37,5%	37,5%	37,5%	37,5%		37,50%	37,50%
	79.063	6.784	21.025	30	35.407		142.310	144.526
Önnur fjárfestingagjöld								
Skrifstofu- og stjórnunark. (37,5%).....	79.063	6.784	21.025	30	35.407		142.310	144.526
	79.063	6.784	21.025	30	35.407		142.310	144.526
Skrifstofu- og stjórnunarkostnaður (rekrutarkostnaður)								
Skrifstofu- og stjórnunarkostnaður.....	210.836	18.091	56.067	80	94.420		379.494	385.404
	25,0%	25,0%	25,0%	25,0%	25,0%		25,0%	25,0%
	52.709	4.523	14.017	20	23.605		94.874	96.353
Stjórnaraun.....	5.210	441	1.352	2	2.227		9.232	7.320
Tryggingargjald rek.....	520	44	135	0	221		920	703
Önnur laumatengd gjöld.....	330	28	86	0	139		583	469
Aðkeypt þjónusta.....	475	38	122	1	2.929		3.565	4.842
Endurskoðun.....	3.673	312	957	1	1.592		6.535	5.924
Endurskoðunarnefnd.....	676	57	176	0	291		1.200	1.100
Lögfræðiaðstoð.....	1.593	142	319	0	591		2.645	5.663
Efufitsgjöld.....	5.256	436	1.364	2	2.215		9.273	8.573
Rekrutarkostnaður.....	4.888	409	1.261	2	2.058		8.618	5.380
Kostnaður vegna fullnustuigna.....	1.241	0	0	0	(1.801)		(560)	(349)
	76.571	6.430	19.789	28	34.067		136.885	135.977

Sundurliðanir

	Frjálsi 1	Frjálsi 2	Frjálsi 3	Frjálsi Aðætti	Trygginga- deild	Sameiginleg deild	Samtals 2012	Samtals 2011
Aðrar kröfur								
Bjðreikningar.....	48.977	2.972	3.720	14	27.811	139	83.633	61.652
Aðrar áfallnar óinnheimtar tekjur.....	876	61	2.927	1	94	0	3.959	4.263
	<u>49.853</u>	<u>3.033</u>	<u>6.647</u>	<u>15</u>	<u>27.905</u>	<u>139</u>	<u>87.592</u>	<u>66.040</u>
Aðrar skuldir								
Ógreidd laun.....	0	0	0	0	0	0	0	800
Ógreitt tryggingargjald	40	4	10	0	18	0	72	56
Staðgreiðsluskattur.....	179	15	46	0	80	149.892	150.212	210.175
Skammtímskuldir.....	149.293	1.606	18	12	28.035	1.669	180.633	16.722
Ógreitt til endurhæfingarsjóðs.....	0	0	0	0	10.998	6.990	17.988	0
Ógr. lífeyrisgjöld vegna sjómanna.....	36	3	9	0	17	0	65	0
Ógreiddur umsýslukostnaður.....	33.799	2.858	8.544	13	15.057	0	60.271	32.023
Óbókðuð iðgjöld.....	0	0	0	0	0	414.973	414.973	196.033
	<u>183.347</u>	<u>4.486</u>	<u>8.627</u>	<u>25</u>	<u>54.205</u>	<u>573.524</u>	<u>824.214</u>	<u>455.809</u>

2012

Tryggingadeild

Fjárfestingartekjur nettó (þ.e. fjárfestingartekjur - fjárfestingargjöld)	F	2.661.677
Skrifstofu- og stjórnunarkostnaður (þ.e. rekstrarkostnaður)	K	37.442
Hrein eign til greiðslu lífeyris í ársbyrjun	A	23.467.739
Hrein eign til greiðslu lífeyris í árslok	B	29.146.767

$$i = 2(F-K)/(A+B-(F-K))$$

i = nafnávöxtun = ...		<u>10,5%</u>
-------------------------	--	--------------

Vísitala neysluverðs til verðtryggingar 1. janúar 2010		384,6
Vísitala neysluverðs til verðtryggingar 1. janúar 2011		<u>402,0</u>
j = breyting á vísitölu neysluverðs til verðtryggingar = ...		4,5%

$$r = ((1+i)/(1+j))-1$$

r = hrein raunávöxtun = ...		<u>5,7%</u>
-------------------------------	--	-------------

Hrein raunávöxtun	2011	3,6%
Hrein raunávöxtun	2010	5,0%
Hrein raunávöxtun	2009	0,6%
Hrein raunávöxtun	2008	(20,6%)
Fimm ára meðaltal hreinnar raunávöxtunar		<u>-1,7%</u>